

і всіх, що з ними. З тим і церковне життя швидко тратить те соціальне значення, яке воно здобуло в союзі з реформаційними течіями, і церковна література все менше може нас інтересувати

Але між бурхливим чвертьстоліттям, розгляненим тут, і сим розцвітом реакції на руїнах відродження лежить ще своєрідна переходова зона — яке двадцятиліття, чи чвертьстоліття, розташування української культури на нових, киявських позиціях і орієнтування на нові соціальні сили. Менш яскрава і принадна, ніж тільки що розглянена доба, вона дасть ще нам чимало цікавого.

ДОПОВНЕННЯ

Праця моя над сим томом і читання коректур — проходили в дуже несприятливих обставинах, і не можна було запобігти деяким недоглядам. Дещо прийшло запізно, дещо випало при переписуваннях, друкуваннях, правках і т. д. Хочу дещо тут справити і доповнити.

До літератури реформації в Польщі, з старої літератури треба додати статтю акад. Сумцова про Оріховського і новіше: *P. Fox. The reformation in Poland, Some social and economic aspects*, Baltimore, 1924 (в серії: *John Hopkins University studies in historical and political sciences*). *Ign. Chrzanowski i Stan. Kot. Humanizm i reformacja w Polsce, 1927* (хрестоматія для вищої школи).

До повісті про Петра Гугнивого — один новіший текст з рукоп. Петрушевича ч. 159, в студії М. Возняка, в 118 кн. Львівських Записок: «Український протипольський памфлет XVI в. «Історія о єдномъ папѣ римскомъ»».

Вибачаючись у читача за різні дефекти графічної техніки, з яких іще не вийшло наше друкарство по всім пережитим, я мушу спеціально згадати про транскрипцію текстів. Загалом я тримався тих принципів передачі текстів друку, що їх вживано в Археограф. Комісії Львівського Наукового Товариства і прийнято тепер в Археограф. Комісії Укр. Академії Наук: не змінювати букв, допускаючи зміни, в інтересах зрозумілості, тільки в розділі слів, в інтерпункції, в уживанні великих літер. Сього я додержувався — коли мав перед собою рукописний оригінал або стародрук. Але, користаючи з новіших видань, я не всюди вважав себе зв'язаним виглядом сих видань, бо в них дуже часто, навіть переважно, маємо транскрипцію модернізовану, з ухилом під шкільний російський правопис XIX в., без докладніших пояснень допущених змін. Здебільшого я се й зазначав.